

HRVATSKI POVIJESNI MUZEJ – POTRESNA (NE)PRILIKA ZA NOVI POČETAK

MATEA BRSTILO REŠETAR

Hrvatski povijesni muzej
m.brstilo@hismus.hr

U siječnju 2020. godine Hrvatski povijesni muzej (HPM) s osnivačem je potpisao *Ugovor o osiguranju sredstava za rad za redovnu i programsku djelatnost*. Muzeju su odobrena sredstva za ulaganje u sanaciju palače Vojković-Oršić-Kulmer-Rauch (Matoševa 9) – saniranje vlage u podrumskim prostorijama, statičko praćenje te sanaciju starogradske bedema prema Mesničkoj ulici. *Plan postupanja u hitnim situacijama*, čija je izrada bila potaknuta inicijativom Ureda za upravljanje u hitnim situacijama Grada Zagreba, zgotovljen je i urudžbiran 6. veljače 2020. godine.¹

Nakon izbijanja pandemije bolesti COVID-19, uzrokovane koronavirusom SARS-CoV-2, čiji se razmjeri nisu mogli ni naslutiti, u skladu s odredbom Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske od 19. ožujka 2020. godine proglašene su mjere zaštite – uslijedilo je prvo zatvaranje. Hrvatski povijesni muzej privremeno je zatvorio izložbu *Varvaria / Breberium / Bribir: razotkrivanje slojeva* u palači Vojković-Oršić-Kulmer-Rauch, izložbu *Ako tebe zaboravim... Holokaust u Hrvatskoj 1941. – 1945. / zadnje odredište Auschwitz* u Francuskom paviljonu Studentskog centra te stalni postav Memorijalnog muzeja Ivana Gorana Kovačića u Lukovdolu. Također su obustavljene i sve druge

Slika 1. Intervencija Javne vatrogasne postrojbe Grada Zagreba na uklanjanju urušenih dimnjaka palače Vojković-Oršić-Kulmer-Rauch, 22. ožujka 2020. godine. Fotografirala Matea Brstilo Rešetar.

javne aktivnosti izuzev komunikacije sa strankama te korisnicima muzejske građe i usluga. Programska djelatnost preselila se u virtualni svijet.

Pandemija je nakon samo tri dana pala u zaborav zbog dugo očekivanog potresa, koji je nakon 180 godina našao „savršeni trenutak“ u nedjelju 22. ožujka 2020. u šest sati i 24 minute, magnitude 5,5 po Richterovoj ljestvici.

Palača Vojković-Oršić-Kulmer-Rauch, u kojoj Hrvatski povijesni muzej djeluje od 1959. godine, teško je oštećena i ocijenjena neuporabljivom, a Muzej je do daljnega zatvoren za javnost. Muzej se našao suočen s najtežom krizom u 175 godina svojeg postojanja, iscrpljen nikada ostvarenim projektima preseljenja i ostvarenja stalnog postava (sl. 1).²

U skladu s *Planom postupanja u hitnim situacijama* žurno se pristupilo uvidu u čuvaonice te građi koja se u trenutku po-

tresa nalazila na izložbama. Utvrđeno je da muzejska građa i dokumentacija nisu stradale, i to zbog ironične činjenice što Muzej godinama djeluje u nemogućim prostornim uvjetima, s bunkeriranom muzejskom građom i bez stalnog postava. Svakodnevna preventivna skrb kustosa i preparatora na poslovima zaštite i pohrane građe, a koja je zbog uvjeta u kojima Muzej djeluje iscrpljujuća i frustrirajuća, u potresu se pokazala presudnom.

Radom od kuće te podijeljeni na timove, kustosi su žurno pristupili izradi evakuacijskih popisa za hitno izmještanje muzejske građe iz čuvaonica palače u Matoševoj 9.³ Posuđena građa s izložbi vratila se posuditeljima.

Nakon višekratnih uvida staričara utvrđeno je da je palača Hrvatskoga povijesnog muzeja uvjetno uporabljiva radi zaštite

fundusa Muzeja, ali ne i za stalni boravak zaposlenika ili otvaranje za javnost. Prema prvom izvještaju udruženja hrvatskih staričara palača je dobila crvenu oznaku N2.⁴ Dokumentirana su sva oštećenja objekata, palače Vojković-Oršić-Kulmer-Rauch, čuvaonica i uredskih prostorija u Matoševoj 9 i u Meštrovićevu paviljonu na Trgu žrtava fašizma 16 te Tvornice duhana Zagreb u Klaićevoj 13, koje je Muzej u trenutku potresa još uvijek bio koristan.

Nakon načinjenih mjera hitne sanacije, u sklopu kojih su pridržani ili uklonjeni najnestabilniji dijelovi konstrukcije radi sprečavanja prijetnje sigurnosti ljudi i imovine, pristupilo se zaštiti i osiguranju muzejske građe do njezina izmještanja na novu lokaciju (sl. 2 – 4).

Potresom se otvorilo pitanje trajnog rješenja smještaja i ostvarenja stalnog postava

Slika 2. Mjere stabilizacije oštećenog nadvoja južnog stubišta palače Vojković-Oršić-Kulmer-Rauch. Fotografirala Matea Brstilo Rešetar.

Slika 3. Podupirači u veži palače Vojković-Oršić-Kulmer-Rauch postavljeni radi stabilizacije oštećenog svoda velike dvorane na katu. Fotografirala Matea Brstilo Rešetar.

Hrvatskoga povijesnog muzeja. Osnivaču je 15. rujna 2020. godine predloženo rješenje „iznutra“, odnosno upućena je *Promemorija s prijedlogom novog rješenja*⁵. S obzirom na blokirano ulaganje prenamjene Tvornice duhana Zagreb za Hrvatski povijesni muzej, u dokumentu se predložio ostanak u palači Vojković-Oršić-Kulmer-Rauch uz dobivanje palače Hidrometeorološkog zavoda (Grič 3) kao dodatnog prostora za ostvarenje stalnog postava, a iz koje se, zbog teških oštećenja (crvena oznaka N2), Državni hidrometeorološki zavod preselio na novu lokaciju. Ujedno je istaknuta nužna potreba za vanjskom čuvaonicom.

Uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske, sporazumom sklopljenim između Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, Državnoga hidromete-

orološkog zavoda i Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske 1. prosinca 2020. godine Muzeju je osigurana palača Hidrometeorološkog zavoda.⁶

Krajem godine, u utorak 29. prosinca 2020. u 12 sati i 19 minuta uslijedio je novi razorni potres na Banovini, magnitude 6,2 po Richterovoj ljestvici. Potres je prouzročio nova, uznapredovala oštećenja objekata. U čuvaonicama nisu zabilježene štete na muzejskoj građi, no nakon uvida statičara preporučena je njezina evakuacija kako bi se spriječila moguća oštećenja u potencijalnome novom potresu. Ponovno su poduzete mjere hitne sanacije, no ovog puta za tri objekta – palaču Vojković-Oršić-Kulmer-Rauch, Tvornicu duhana Zagreb te palaču Hidrometeorološkog zavoda (Grič 3), na kojoj su zbog intenzivnijih i težih oštećenja uslijedili opsežni radovi podupiranja, osiguranja konstrukcije i uklanjanja urušenih dijelova kako bi se spriječila eventualna prijetnja životu i zdravlju ljudi te daljnja oštećenja kulturnog dobra (sl. 5 – 7).⁷

Tvornica duhana Zagreb, prethodno namijenjena Hrvatskomu povijesnom muzeju, sporazumom⁸ sklopljenim 8. veljače 2021. godine između Hrvatskoga povijesnog muzeja, Hrvatskoga restauratorskog zavoda i Ministarstva kulture i medija RH prepuštena je na korištenje Hrvatskomu restauratorskom zavodu čiji su objekti također teško stradali u potresu. Time je 24. veljače 2021. godine konačno omogućeno potpisivanje ugovora o korištenju palačom Hidrometeorološkog zavoda između Ministarstva kulture i medija i Hrvatskoga povijesnog muzeja.⁹

Gradski ured za zaštitu spomenika kulture i prirode Grada Zagreba izdao je Hrvatskomu povijesnom muzeju rješenja s konzervatorskim smjernicama za mjere

Slika 4. Zatega na oštećenome zapadnom zabatu južnog krila palače Vojković-Oršić-Kulmer-Rauch. Fotografirala Matea Brstilo Rešetar.

Slika 5. Projekt podupiranja teško oštećene palače Hidrometeorološkog zavoda. Fotografirala Matea Brstilo Rešetar.

Slika 7. Evakuacija arhive Državnoga hidrometeorološkog zavoda, 21. srpnja 2021. godine. Fotografirala Matea Brstilo Rešetar.

zaštite i obnovu obiju palača, s obzirom na to da je riječ o pojedinačno zaštićenim kulturnim dobrima iznimnoga arhitektonskog i povijesnoga značenja.¹⁰ U njima se iscrpno navode oštećenja, stanje čuvaonica i muzejske građe, kao i poduzete mjere hitne sa-

Slika 6. Projekt podupiranja i sapinjanja vanjskih zidova teško oštećene palače Hidrometeorološkog zavoda. Fotografirala Matea Brstilo Rešetar.

nacije i stabilizacije. Radi izrade elaborata konzervatorsko-restauratorskih istražnih radova, kojim će se obuhvatiti pregled i analiza povijesnoga građevnog razvoja zgrada od izgradnje do danas, načinjene su detaljne snimke postojećeg stanja palača – cjelovite 3D snimke i arhitektonske snimke postojećeg stanja – kao podloga za izradu svih vrsta elaborata i projekata.

Na temelju odluke Ministarstva kulture i medija Hrvatski restauratorski zavod u obje je palače proveo konzervatorsko-restauratorska istraživanja koja su nakon potresa pružila iznimna saznanja o kulturno-povijesnoj i arhitektonskoj vrijednosti palača. U palači Hidrometeorološkog zavoda sondažna istraživanja djelomično su izvedena zbog progresivnih oštećenja koja su nastupila nakon potresa na Banovini (sl. 8 i 9).¹¹

Slika 8. Barokni oslici iz vremena gradnje palače Vojković-Oršić-Kulmer-Rauch pronađeni tijekom sondažnih radova Hrvatskoga restauratorskog zavoda. Fotografirala Matea Brstilo Rešetar.

Slika 9. Prolaz s klasicističkim stupovima nekadašnje palače Jelačić otkriven tijekom sondažnih radova Hrvatskoga restauratorskog zavoda u palači Hidrometeorološkog zavoda. Fotografirala Matea Brstilo Rešetar.

Nakon prikupljene dokumentacije i ishoda ovlasti od mjerodavnih tijela Hrvatski povijesni muzej predao je 28. ožujka 2021. godine prijavu Ministarstvu kulture i medija na *Poziv za dodjelu bespovratnih financijskih sredstava – Provedba mjera zaštite kulturne baštine oštećene u potresu 22. ožujka 2020. godine na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske i Zagrebačke županije*. Prihvativši projektni prijedlog, Ministarstvo kulture i medija donijelo je 20. svibnja 2021. odluku o dodjeli bespovratnih financijskih sredstava Hrvatskomu povijesnom muzeju za projekt *Izrada projektne dokumentacije i provedba mjera zaštite Palače Vojković-Oršić-Kulmer-Rauch (zgrada Hrvatskog povijesnog muzeja), Matoševa 9, Zagreb* u visini od 34.008.083,50 kn te za projekt *Izrada projektne dokumentacije i provedba mjera zaštite Palače Hidrometeorološkog zavoda, Grič 3, Zagreb* u visini od 50.875.420,39 kn.¹²

Preduvjet obnove, točnije uvjet početka obnove, predstavlja evakuacija cjelokupne građe Hrvatskoga povijesnog muzeja iz čuvaonica u palači Vojković-Oršić-Kul-

mer-Rauch i Meštrovićeva paviljona u odgovarajuću izmještenu čuvaonicu, čiju adaptaciju i opremanje osigurava osnivač. S danom prijave na Fond solidarnosti Europske unije Hrvatski povijesni muzej priprema se za novo prostorno rješenje u okviru obnove kojim bi se omogućilo funkcioniranje Muzeja u cjelini te konačno ostvarenje njegova prvog stalnog postava. S obzirom na ulagačke rokove konstruktivne obnove, u iznimno kratkom vremenu i otežavajućim okolnostima funkcioniranja Muzeja načinjen je dokument *Muzeološka koncepcija – vizija novog prostornog rješenja* koji predstavlja preliminarnu muzeološku koncepciju Hrvatskoga povijesnog muzeja.¹³ Hrvatsko muzejsko vijeće razmatralo je navedeni dokument na 18. sjednici održanoj 8. srpnja 2021. godine te donijelo zaključak kojim se predstavljena preliminarna koncepcija prihvaća i odobrava.¹⁴ Slijedi njezina razrada koja će se odvijati usporedno s izradom projektne dokumentacije (sl. 10 i 11).

Zaključno, možemo slobodno ustvrditi da je „majka priroda“ ubrzala rješenje

Slika 10. Palača Hidrometeorološkog zavoda, Grič 3. Fotografirala Matea Brstilo Rešetar.

Slika 11. Palača Vojković-Oršić-Kulmer-Rauch, Matoševa 9. Fotografirala Ivana Asić.

problema u kojima se Muzej nalazio s blokiranim ulaganjem i nikada završenom prenamjenom Tvornice duhana Zagreb. Iako je potres ubrzao rješenje, obnova će zasigurno trajati.

Vizija, misija i strategija Hrvatskoga povijesnog muzeja, koji će svoju koncepciju ostvariti na predloženim lokacijama, temelje se na višegodišnjem radu Muzeja, stručnoj i znanstvenoj obradi građe, izložbenoj djelatnosti u obradi i predstavljanju povijesnih tema rađenih ususret stalnom postavu te nikada ostvarenim projektima preseljenja. Ostanak Muzeja u prirodnome povijesnom okružju na Gornjem gradu, iz kojega je Hrvatski povijesni muzej izniknuo kao sljednik Narodnog muzeja, želja je svih generacija Muzeja. Položaj i reprezentativnost palače Vojković-Oršić-Kulmer-Rauch te palače Hidrometeorološkog zavoda svakako nisu zanemarivi promišljajući o mogućnostima obnove, ali i daljnjeg djelovanja Muzeja.

Unatoč nemogućnosti djelovanja u vlastitom prostoru programske aktivnosti su intenzivne, štoviše znatno intenzivnije. Izložbenim, izdavačkim i virtualnim programima obrađuju se povijesne teme i sagledava fundus u cilju razrade koncepcije stalnog postava.¹⁵ Neodgovorno bi bilo davati bilo kakve zaključke o rokovima dovršetka obnove nacionalnoga povijesnog muzeja, no vjerujemo da će ona biti ostvarena uz stalno financiranje iz proračunskih sredstava i sredstava Europske unije.

BILJEŠKE

¹ Hrvatski povijesni muzej, *Plan postupanja u hitnim situacijama Hrvatskog povijesnog muzeja*, 6. veljače 2020., ur. br. 16-8/20. Plan je pripremio Mislav Barić, kustos Hrvatskoga povijesnog muzeja.

² Nova stranica u povijesti Muzeja otvorena je 2007. godine kada je Vlada Republike Hrvatske donijela odluku o kupnji nekretnine – zgrade bivše Tvornice duhana Zagreb (Klaićeva – Hochmanova), objekta industrijske arhitekture i zaštićeno-ga kulturnog dobra – za smještaj Hrvatskoga po-

vijesnog muzeja. Pristupilo se pripremi projektne dokumentacije za preuređenje tvorničkog objekta u suvremeno opremljen muzejski prostor te izradi koncepcije stalnog postava prvi put za vrstu nacionalnoga povijesnog muzeja. Građevinska dozvola ishoda je u kolovozu 2011. godine. Kapitalno ulaganje Republike Hrvatske odvijalo se po planu u skladu s ugovorenim obvezama. Nažalost, projekt preseljenja u objekt Tvornice duhana Zagreb, koji je Vlada RH kupila 2007. godine, nije ostvaren unatoč godinama truda uloženog u projekt koji je doveden do kraja (izvedbeni projekt, građevinska dozvola, koncepcija stalnog postava koja je zgotovljena 2012. godine). Preprojektiranjem i pokretanjem javno-privatnog partnerstva za vrijeme Vlade RH od 2012. do 2016. godine projekt je upao u poteškoće te postao predmet pravosudnih tijela. Od kupnje objekta prošlo je četrnaest godina, te je objekt izložen daljnjem propadanju, dok je Hrvatski povijesni muzej, koji se o objektu skrbio, i dalje djelovao u neodgovarajućim prostorima. Nastojanja Ministarstva kulture od 2016. godine da se projekt ponovno pokrene nisu urodila plodom – blokirano je svako daljnje ulaganje u objekt i njegovo privođenje svrsi.

³ Popise za evakuaciju načinili su kustosi Hrvatskoga povijesnog muzeja. U iznimno kratkom vremenu načinjena je jedinstvena tablica s iskazanim potrebama za postupak evakuacije (podatke objedinili Mislav Barić, kustos, i Jelena Balog Vojak, muzejska savjetnica dokumentaristica). Muzej je na temelju stečenog iskustva utvrđivanja postupka evakuacije ostvario suradnju s Muzejskim dokumentacijskim centrom koja je pridonijela izradi dokumenta *Prva pomoć muzejima – kako evakuirati građu nakon potresa*. Vidi: Dunja Vranešević, „Prva pomoć muzejima – kako evakuirati građu nakon potresa“, *Vijesti iz svijeta muzeja* 112, 7. travnja 2020., <https://mdc.hr/hr/mdc/publikacije/newsletter/newsletter-7-4-2020/#smjernice> (pristupljeno 26. studenoga 2021.).

⁴ Prvi pregled obavili su statičari Ureda za upravljanje u hitnim situacijama Grada Zagreba, a naknadne preglede građevine s mjerama privremene stabilizacije izradili su ovlaštteni inženjeri građevinarstva Juraj Pojatina i Martina Vujasinović.

⁵ „Promemorijska s prijedlogom novog rješenja za Hrvatski povijesni muzej“, 15. rujna 2020. (Arhiv HPM-a, ur. br. 7-37/20).

⁶ „Sporazum o prijenosu prava upravljanja nekretninom broj: 685-03/2020“, 1. prosinca 2020., klasa 940-06/18-10/1198, ur. br. 531-536-03-01-02/01-20-10 (Arhiv HPM-a, ur. br. 13-4/21).

⁷ Radovi su izvršeni na temelju odluke Ministarstva kulture i medija, a rješenje za radove izdao je Gradski ured za zaštitu spomenika kulture i prirode Grada Zagreba. Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske, *Odluka o provođenju hitnih mjera zaštite zbog progresivne štete na pojedinačno zaštićenim nepokretnim kulturnim dobrima oštećenim u potresu 22. ožujka 2020. i 28. i 29. prosinca 2020. godine*, 5. siječnja 2021., klasa 612-08/20-01/2660, ur. br. 532-06-01-01/5-21-02 (Arhiv HPM-a, ur. br. 7-7/21).

⁸ „Sporazum o prijenosu prava upravljanja nekretninom broj: 685-03/2020“, 8. veljače 2021., klasa 940-06/20-01/0465, ur. br. 532-06-01-01/4-21-3 (Arhiv HPM-a, ur. br. 13-3/21).

⁹ „Ugovor o korištenju nekretnine“, 24. veljače 2021., klasa 940-06/20-01/0516, ur. br. 532-02-03-01/5-21-2 (Arhiv HPM-a, ur. br. 13-5/21). Primopredaja nekretnine između Hrvatskoga povijesnog muzeja i Državnoga hidrometeorološkog zavoda odgođena je do mjera osiguranja i stabilizacije konstrukcije.

¹⁰ „Rješenje Gradskog ureda za zaštitu spomenika kulture i prirode Grada Zagreba za Palaču Rauch, danas zgradu Hrvatskog povijesnog muzeja“, 29. travnja 2020., klasa UP/I-612-08/20-14/13, ur. br. 251-18-03/001-20-01 (Arhiv HPM-a, ur. br. 8-9/20); „Konzervatorske smjernice Gradskog ureda za zaštitu spomenika kulture i prirode Grada Zagreba za palaču Hidrometeorološkog zavoda – Grič 3“, 12. veljače 2021., klasa 612-08/20-005/122, ur. br. 251-18-03/001-21-04 (Arhiv HPM-a, ur. br. 8-7-1/21).

¹¹ Tijekom sondažnih istraživanja u čuvaonicama muzejske građe u palači Vojković-Oršić-Kulmer-Rauch uloženi su iznimni naponi svih djelatnika Muzeja na zaštiti građe. Također, koristim se prilikom zahvaliti djelatnicima i svim suradnicima Hrvatskoga restauratorskog zavoda na čelu s ravnateljicom dr. sc. Tajanom Pleše, a koji su Hrvatskomu povijesnom muzeju pružili podršku i pomoć od prvog dana potresa.

¹² „Ugovor o dodjeli bespovratnih financijskih sredstava za operacije koje se financiraju iz Fonda Solidarnosti EU, Broj: 74-0077-21 – Izrada

projektne dokumentacije i provedba mjera zaštite Palače Vojković-Oršić-Kulmer-Rauch (zgrada Hrvatskog povijesnog muzeja), Matoševa 9, Zagreb“, 21. svibnja 2021., klasa 612-08/21-39/0138, ur. br. 532-05-03-21-02 (Arhiv HPM-a, ur. br. 7-18-4/21); „Ugovor o dodjeli bespovratnih financijskih sredstava za operacije koje se financiraju iz Fonda Solidarnosti EU, Broj: 74-0088-21 – Izrada projektne dokumentacije i provedba mjera zaštite Palače Hidrometeorološkog zavoda, Grič 3, Zagreb“, 21. svibnja 2021., klasa 612-08/21-39/0137, ur. br. 532-05-03-21-02 (Arhiv HPM-a, ur. br. 7-17-4/21).

¹³ Autori muzeološkog programa Hrvatskoga povijesnog muzeja za novo prostorno rješenje su Matea Brstilo Rešetar, viša kustosica, Ivica Neveščanin, viši kustos, i Andreja Smetko, viša kustosica Hrvatskoga povijesnog muzeja. Recenzenti: dr. sc. Martin Previšić, docent, Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu; dr. phil. i dr. h. c. Ludwig Steindorff, profesor za povijest istočne i jugoistočne Europe, Povijesni seminar Sveučilišta *Christian Albrecht* u Kielu (Njemačka); dr. sc. Darko Babić, docent, Odsjek za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu; dr. sc. Marina Bregovac Pisk, muzejska savjetnica Hrvatskoga povijesnog muzeja u mirovini.

¹⁴ Uprava za arhive, knjižnice i muzeje Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske, *Mišljenje Hrvatskog muzejskog vijeća*, 4. listopada 2021., klasa 612-05/21-01/0094, ur. br. 532-06-01-02/1-21-02 (Arhiv HPM-a, ur. br. 7-25-1/21).

¹⁵ O navedenome više na mrežnim stranicama Hrvatskoga povijesnog muzeja (www.hismus.hr) te društvenim mrežama. Programske aktivnosti stalno se provode uz podršku Ministarstva kulture i medija te razumijevanje ustanova bez čije pomoći ne bismo mogli ostvariti programe. Izražavamo stoga zahvalnost Galeriji *Klovičevi dvori*, Hrvatskomu restauratorskom zavodu, Muzejskomu dokumentacijskom centru, Hrvatskomu državnom arhivu, Hrvatskom institutu za povijest te brojnim kolegicama i kolegama, prijateljima koji svojom podrškom pridonose djelovanju Hrvatskoga povijesnog muzeja prema konačnom cilju ostvarenja stalnog postava.

LITERATURA

Vranešević, Dunja. „Prva pomoć muzejima – kako evakuirati građu nakon potresa“. *Vijesti*

iz svijeta muzeja 112, 7. travnja 2020. <https://mdc.hr/hr/mdc/publikacije/newsletter/newsletter-7-4-2020/#smjernice> (pristupljeno 26. studenoga 2021.).

CROATIAN HISTORY MUSEUM – SHOCK AND (MIS) FORTUNE OF A NEW BEGINNING

The Vojković-Oršić-Kulmer-Rauch Palace, where the Croatian History Museum has been operating since 1959, was severely damaged in the earthquake of March 22, 2020 and assessed as unusable, and the Museum was closed to the public until further notice. The museum found itself facing the worst crisis in its 175 years of existence, exhausted by never-before-realized relocation and permanent exhibition projects. The museum material and documentation were not damaged in the earthquake due to the ironic fact that the Museum operates in impossible spatial conditions with bunkered museum material and without a permanent exhibition. The curators hurriedly started making evacuation lists for the purpose of removing the museum material from the storage rooms in accordance with the Emergency Management Plan. Damage to buildings was documented and urgent remedial measures were taken. The earthquake opened the question of a permanent solution for accommodation and the realization of a permanent exhibition. A memorandum was sent to the founder with a proposal for a new solution for accommodation. Given the blocked conversion of the Zagreb Tobacco Factory to house the Croatian History Museum, it was proposed that the Museum stay in the Vojković-Oršić-Kulmer-Rauch Palace with the Palace of the State Hydrometeorological Institute (Grič 3) for additional space for a permanent exhibition. At the same time, the urgent need for an external holding facility was highlighted. By an agreement concluded between the Ministry of Physical Planning, Construction and State Property, the State Hydrometeorological Institute and the Ministry of Culture and Media on December 1, 2020, the museum was awarded the palace of the Hydrometeorological Institute. The Croatian History Museum has begun preparations necessary for the renovation of its buildings with state and EU Solidarity funding.